

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 290/17

KLAGER: Stig Traavik
PUBLIKASJON: Finansavisen
PUBLISERINGSDATO: 23.06.2017
STOFFOMRÅDE: Utenriks
SJANGER: Lederartikkel
SØKERSTIKKORD: Saklighet og omtanke, skillet mellom kommentar og faktiske opplysninger, privatliv, dekning for titler etc., forhåndsdom, identifisering, bilder i en annen sammenheng, rettelse, samtidig imøtegåelse.
REGISTRERT: 14.12.2018
BEHANDLET I PFU: 26.04.2018
BEHANDLINGSTID: 132 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Finansavisen publiserte **fredag 23. juni 2017** en lederartikkel i papiravisen, signert avisens redaktør Trygve Hegnar. Tittelen var «**Sex i UD**»

Over tittelen stod et bilde av tidligere ambassadør til Indonesia, Stig Traavik, sammen med statsminister Erna Solberg.

Brødteksten åpnet slik:

«Det er lite trolig at det blant norske politikere, embedsmenn, journalister eller andre private grupper er mer eller mindre utroskap og pinlige sexhistorier enn i andre land. Men vi har vært forskånet for pinlige historier som Bill Clintons i The oval office ('I did not have sexual relations with that woman') eller alle historiene med toppolitikere i Storbritannia og i Tyskland (Willy Brandt).

VG har imidlertid avslørt en særdeles pinlig historie fra UD og utenriktjenesten, og toppledelsen i UD, utenriksminister Børge Brende og utenriksråd Wegger Chr. Strømmen, later som det er en privatsak, men det er det ikke.»

Videre stod det:

«Faktum i saken er at Norges ambassadør i Indonesia, Stig Traavik, hadde tre elskerinner samtidig, og en av kvinnene mottok fra Norge og ambassaden 1,4 millioner kroner i bistandsmidler til et kulturprosjekt.»

Hegnar skrev også ambassadøren beholdt lønnen da han ble kalt hjem og fikk stilling som seniorrådgiver. Videre stod det at ambassadøren hadde dårlig dømmekraft og var risikovillig, og at Norge ikke kunne ha en slik ambassadør.

Lenger ned skrev avisen:

«Sannsynligvis er det en privatsak hvor mange elskerinner en UD-ansatt kan ha på en gang (trist for kvinnene i UD), men professor Jan Fridtjof Bernt viser til at det blir en offentlig sak når Norge og ambassadøren gir penger til en av elskerinnene. Da er jo helt alminnelige habilitetsregler brutt, som i særdeleshet gjelder ved tildeling av offentlige midler. Opplysninger som fremkommer i en granskning, kan neppe være beskyttet av taushetsplikt.»

Avslutningsvis stod det:

«UDs talsmann, Frode O. Andersen, viser til at en hjemkalling til UD i Oslo er en 'streng reaksjon', og det blir et skjønnsspørsmål. Sikkert er at Stig Traavik går fra en høy og skattefri inntekt i utlandet, med masse ekstragoder, til en middels lønn med ordinær skatt i Norge. I det private næringslivet hadde Traavik trolig mistet jobben, men på akkurat det området er staten som arbeidsgiver, mer tolerant.»

Artikkelen ble også publisert på nett et par dager senere, søndag 25. juni 2017. Tittelen var «Trygve Hegnar om sex i UD».

Artikkelen hadde en ingress, der det stod:

«'Norge kan ikke ha en ambassadør med en slik risikovilje og så dårlig dømmekraft', er budskapet fra Trygve Hegnar.»

Brødteksten var den samme som i papirpubliseringen, men ansvarlig redaktør Trygve Hegnar var avbildet i stedet for Stig Traavik.

KLAGEN:

Klager er Stig Traavik. Han mener Finansavisen har brutt god presseskikk på følgende punkter i Vær Varsom-plakaten:

- Punkt 4.1, om saklighet og omtanke
- Punkt 4.2, om skillet mellom faktiske opplysninger og kommentarer
- Punkt 4.3, om privatliv
- Punkt 4.4, om å ha dekning for titler etc.
- Punkt 4.5, om å unngå forhåndsdom
- Punkt 4.7, om identifisering
- Punkt 4.10, om å være varsomme med å bruke bilder i en annen sammenheng
- Punkt 4.13, om rettelse
- Punkt 4.14, om samtidig imøtegåelse

Klager skriver:

«Artikkelen er preget av at Hegnar ikke har gjort et minimum av kvalitetssjekk av det han skriver. Hegnar har heller ikke gjort noe som helst forsøk på å kontakte meg før han omtalte meg.»

Slik klager ser det, har Trygve Hegnar lagt en utvidet tolkning av en artikkel i VG til grunn for sin lederartikkel. Han skriver:

«Hegnar skriver at jeg har hatt tre elskerinner samtidig. Selv VG påsto hverken at jeg hadde hatt tre elskerinner – eller at jeg hadde hatt tre samtidig. Hegnars påstand er usann og udokumentert.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har ikke kommet frem til en minnelig ordning.

TILSVARSRUNDEN:

Finansavisen kan ikke se å ha brutt god presseskikk. Avisen opplyser at lederartikkel bygger på en publisering i VG, og at VGs artikkel var godt dokumentert.

«Stig Traavik har ikke korrigert noen av påstandene i VGs artikkel. Intet er korrigert og intet er beklaget. Finansavisen kan derfor ikke klandres for at VGs saksfremstilling legges til grunn», skriver avisen.

Når det gjelder påstanden om at klager hadde tre elskerinner samtidig, fremholder Finansavisen følgende:

«Finansavisen skrev at Traavik hadde 'tre elskerinner samtidig', og Traavik påklager dette (utvidet fortolkning av VGs artikkel.)

Finansavisen mener det er irrelevant for saken om Traavik hadde de tre elskerinnene samtidig eller etter hverandre, men viser til at VG skrev følgende: 'I løpet av 2015 avslutter Stig Traavik forholdene til kulturarbeideren og den første forretningskvinnen.' Dette må åpenbart kunne utlegges som at de hemmelige forholdene var på samme tidspunkt (år). VVP punkt (4) er ivaretatt hele veien.»

Finansavisen kan ikke se at lederartikkelen utløste krav om samtidig imøtegåelse. Avisen mener at redaktøren måtte kunne mene at habilitetsregler var brutt, uten at dette utløste punkt 4.14.

Til slutt skriver avisen:

«Stig Traavik lyver når han i sin klage skriver at VG ikke hevdet at han 'hadde hatt tre elskerinner'. Dette har VG skrevet utallige ganger, uten forbehold og reservasjoner. Finansavisen har trodd på dette.

Traavik har gitt avkall på å svare VG, og beskyldningene fremstår derfor som uimotsagte. Da kan ikke Traavik høres med at Finansavisen skal gi Traavik en utvidet tilsvarsadgang når avisen behandler saken på lederplass.»

Klager mener at Finansavisens tilsvaer bærer preg av motstand mot å sette seg inn i saken. Klager skriver:

«Hegnar er på villspor når han sier at jeg kun svarte at VGs fremstilling er feil. Jeg hadde et tilsvaer som begrunnet at VGs arbeid ikke holdt mål. Spørsmålene jeg ikke besvarte la en feil saksfremstilling til grunn.»

Om de tre angivelige elskerinnene, skriver klager:

«Hegnar mener å ha dekning for å snakke om tre elskerinner samtidig, og at om det ikke var samtidig så er ikke det så farlig. Vel - når du går inn i menneskers privatliv kan det være greit å ha orden på fakta. Spesielt når man er kjent med at den som omtales er uenig i saksfremstillingen hos kilden som legges til grunn. Begrepsbruk er heller ikke uvesentlig. VG bruker ikke begrepet elskerinne, som ofte forstås i retning av en ikke likeverdig relasjon hvor kvinnen underholdes av mannen.»

Klager mener også det kommer frem av VGs artikkel at han ikke tok beslutninger om pengestøtte til kvinnens kulturprosjekt.

«Så langt mulig holdt jeg meg unna saksbehandling rundt prosjektene, og undersøkelser har også vist at det ikke er grunnlag for å tro at noen fikk noen fordeler. At jeg allikevel begikk en feil ved å ikke erklære meg formelt inhabil bestrides ikke», skriver klager.

Klager fastholder at han hadde krav på samtidig imøtegåelse:

«Hegnar rører når han dekker seg bak at dette er en lederartikkel. Ja - når det gjelder Hegnars meninger så er de selvsagt hans. Men når han beskriver personer og saksforhold kreves den samme aktsomhet uansett hvor i avisen saken står. I lys av at Hegnar var kjent med at jeg var helt uenig i VGs dekning av saken burde han prøvd å finne ut hva den uenigheten grunnet i.»

Finansavisen hadde ingen ytterligere kommentarer.